

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3462/2023. (XI. 7.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Kúria Pfv.III.20.649/2022/2. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozók jogi képviselőjük útján eljárva az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. § (1) bekezdése alapján alkotmányjogi panaszt terjesztettek elő. Az indítványozók panaszukban a Kúria Pfv.III.20.463/2021/7. számú végzése, a Szegedi Ítéltábla Pf.III.20.463/2021/7. számú ítélete, valamint a Kecskeméti Törvényszék 3.P.20.250/2021/28. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését kérték az Alkotmánybíróságtól az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdései, valamint a XIII. cikk (1) bekezdése sérelmére hivatkozással.
- [2] 2. Az alapügyben I. rendű felperesként eljáró indítványozó (a továbbiakban: indítványozó1.) ellen mint adóssal szemben pénzkövetelés behajtására végrehajtási eljárás indult. A végrehajtást önálló bírósági végrehajtó fogatosította, az eljáró végrehajtói iroda az önálló bírósági végrehajtói tevékenység végzésének elősegítésére alapított jogi személyiséggel rendelkező szervezet. Az eljáró önálló bírósági végrehajtó intézkedésével lefoglalta és végrehajtási jogot jegyeztetett be az ingatlannyilvántartás szerint indítványozó1. 1/1 tulajdoni hányadában lévő ingatlanra. A végrehajtó ezt követően intézkedésével megállapította a lefoglalt ingatlan becsértékét lakotlan, illetve beköltözhetően, amellyel szemben indítványozó1., valamint az alapügyben egyéb érdekelt végrehajtási kifogást terjesztettek elő a bíróságon.
- [3] A végrehajtó ingatlanárverési hirdetménnyel árverést tűzött ki az ingatlanra, ez ellen indítványozó1. mint adós, továbbá az alapügyben II. rendű felperesként eljáró indítványozó (a továbbiakban: indítványozó2.) mint egyéb érdekelt közös kérelmükben végrehajtási kifogással éltek, kérve annak visszavonását arra hivatkozással, hogy az ingatlan becsértékének megállapítása ellen végrehajtási kifogást terjesztettek elő. A végrehajtási kifogásban sérelmezték azt is, hogy az egész ingatlanra kiírta az árverést a végrehajtó, holott az ingatlanon lévő egyes felépítmények nem az adós indítványozó1., hanem az egyéb érdekelt indítványozó2. tulajdonát képezik, valamint hogy tehermentesként van feltüntetve az ingatlan, pedig perfeljegyzés van rajta, illetve 100%-os kikiáltási ár lenne az irányadó a kiírt 50% helyett.
- [4] A Kecskeméti Járásbíróság a 2018. december 1. napján kelt 27. sorszámú végzésével a végrehajtást az ingatlan vonatkozásában indítványozó1. mint adós és az alapügyben egyéb érdekelt becsérték kifogásának jogerős elbírálásáig felfüggesztette. A végrehajtó erre tekintettel jegyzőkönyvbe foglalta, hogy az ingatlanra kitézött árverést visszavonja a bíróság felfüggesztő végzésére tekintettel. A bíróság felhívására indítványozó1. mint adós és indítványozó2. mint egyéb érdekelt akként nyilatkoztak, hogy az árverési hirdetménnyel szemben előterjesztett kifogást fenntartják a végrehajtó intézkedése ellenére, minthogy a károkozás az ügyben érintettekkel szemben bekövetkezett, a kifogásolt végrehajtói cselekmény indítványozó1. üzleti érdekeit, továbbá az indítványozók jóhírnevét sértette, minthogy a hivatalokban, a végrehajtói irodában, a Magyar Bírósági Végrehajtói Kamara online oldalán valótlan adatokkal került közlésre.
- [5] Ezután a Kecskeméti Járásbíróság 0301-Vh.1751/2017/52. számú végzésével indítványozó1. mint adós és indítványozó2. mint egyéb érdekelt által előterjesztett végrehajtási kifogásnak helyt adott az ingatlanárverési hirdetménnyel szemben. Végzése indokolásában a bíróság megállapította, hogy a kifogásolt végrehajtási intézkedés lényegesen jogszabálysértő volt, azonban annak megsemmisítéséről nem rendelkezett, minthogy azt a végrehajtó saját hatáskörében visszavonta. A bíróság arra is kitért, hogy az ingatlanárverési hirdetmény kibocsátása jogszabálysértő volt, ezért az adós és az egyéb érdekelt által, az árverési hirdetmény egyes tartalmi elemeivel kapcsolatban felhozottak jogszabálysértő voltának részletes vizsgálatára külön volt szükség. A Kecskeméti Törvényszék 2.Pkf.21.063/2019/2. számú végzésével a 0301-Vh.1751/2017/52. számú végzést helyben hagyta.

- [6] 3. Az indítványozók az eljáró végrehajtói iroda ellen közhatalom gyakorlásával okozott személyiségi jogsértés okán érvényesített sérelemdíj megfizetése iránt indítottak pert a Kecskeméti Törvényszék előtt. Kereseti kérelmüket arra alapozták, hogy az árverési hirdetmény 2018. november 22. napjától 2018. december 7. napjáig kifüggesztésre került és az alperes által működtetett online felületen, továbbá a Magyar Bírósági Végrehajtói Kamara online felületén is megjelent. A jogellenesen kifüggesztett árverési hirdetményről indítványozó1. lakókörnyezetében élők, továbbá indítványozó2. üzleti partnerei tudomást szereztek, így indítványozó1.-gyel szemben a jogellenesen kifüggesztett árverési hirdetmény önmagában jóhírnév sértést valósított meg, indítványozó2. vonatkozásában pedig a végrehajtó eljárása azt a látszatot keltette, hogy vele szemben végrehajtási eljárás van folyamatban. Erről pedig a hirdetmények megjelenése okán az üzletfelek és helyi lakosok tudomást szereztek, ekként a sérelemre az állított jogsértés megállapítható. Indítványozó2. hivatkozott arra is, hogy e végrehajtói tevékenység eredményeként a társaság bevétele közel a felére esett vissza. Állították, hogy végrehajtási kifogás előterjesztésével a peren kívüli eljárásban a jogorvoslatukat kimerítették, továbbá értékelni kérték, hogy az alperes magatartása szándékos volt, a jogsérelem olyan személlyel szemben is bekövetkezett, aki a végrehajtási eljárásban nem érintett, a jogsérelem egyértelműen erkölcsi hátránnyal és a jóhírnév sérelmével járt vonatkozásokban.
- [7] A Kecskeméti Törvényszék 3.P.20.250/2021/8. számú ítéletével az indítványozók keresetét elutasította. Az indokolás szerint a bíróságnak elsősorban azt kellett volna vizsgálnia, hogy a kereseti kérelem az alperessel szemben érvényesíthető-e. E körben a bíróság a bírósági végrehajtásról szóló 1994. évi LIII. törvény (a továbbiakban: Vht.) egyes rendelkezéseinek együttes értelmezésével arra a következtetésre jutott, hogy az alperes és a beavatkozó alappal hivatkoztak arra, hogy a felpereseket nem illeti meg a keresettel érvényesített jog az alperessel szemben.
- [8] A másodfokon eljáró Szegedi Ítéltábla Pf.III.20.463/2021/7. számú ítéletével – a perköltség összegének leszállítása mellett – az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta. Az indítványozók fellebbezési érvelésével szemben, az indokolás előadja, hogy miután az alperes, valamint az alperesi beavatkozó a perfelvételi nyilatkozatában a sérelemdíj-igény kötelezettjének személyével kapcsolatos eltérő álláspont, jogértelmezés jelent meg, ezzel összefüggésben az elsőfokú bíróságnak anyagi pervezetési kötelezettsége nem keletkezett. Ebből kifolyólag az elsőfokú bíróság nem vétett eljárási szabályszegést azzal, hogy nem tájékoztatta a felpereseket arról, hogy igényüket esetlegesen más személlyel szemben kell érvényesíteniük.
- [9] Az indítványozók felülvizsgálati kérelemmel fordultak a Kúriához, amely a Pfv.III.20.649/2022/2. számú végzésével visszautasította azt. A végzés a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) rendelkezéseire alapozva megállapította, hogy jelen ügyben a másodfokú bíróság alapvetően azonos jogi indokollással hagyta helyben az elsőfokú ítéletet, ugyanakkor a döntés indokait további érvekkel is kiegészítette. Ha ilyen esetben a felek – az alapul fekvő ügyben az indítványozók – nem terjesztenek elő felülvizsgálat engedélyezése iránti kérelmet, akkor a Kúria a felülvizsgálati kérelmet visszautasítja.
- [10] 4. Az indítványozók alkotmányjogi panaszukban a Kúria Pfv.III.20.649/2022/2. számú végzése, a Szegedi Ítéltábla Pf.III.20.463/2021/7. számú ítélete, valamint a Kecskeméti Törvényszék 3.P.20.250/2021/28. számú ítélete mint alaptörvény-ellenes döntések megsemmisítését kérték „olyan iránymutatással, hogy a Kúria az elsőfokú bíróságot az ügy érdemi elbírálására utasítsa.” Az indítványozók szerint a támadott döntések az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében foglalt tisztességes eljáráshoz való jogukat, a XXVIII. cikk (7) bekezdése szerinti hatékony jogorvoslatihoz való jogukat, valamint a XIII. cikk (1) bekezdésében biztosított tulajdonhoz való jogukat sértik.
- [11] A tisztességes eljáráshoz való joguk sérelmét több szempontból is megalapozottnak találják az indítványozók. Szerintük az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló ügyben a perbíróság nem akarta érdemben vizsgálni a kereseti kérelmüket, az általa már előre egyértelműen észlelt (esetleges) helytelen alperesi megjelölésre még csak utalás szintjén sem hívta fel az indítványozók figyelmét. A több órás tárgyalás berekesztését követően, a kereseti kérelem elutasítása mellett a bíróság az indítványozókat perköltség, illetve eljárási illeték megfizetésére kötelezte, amelyek – a panaszosok megítélése szerint – a szankciós jelleget súrolták. Ezekon túlmenően alapvető eljárásjogi hibának értékelték az indítványozók, hogy az ő ügyvédi meghatalmazásuk nem a per alperesére, tehát a végrehajtói irodára, hanem valójában a végrehajtó személyére vonatkozott, így a pert érdemben ezen körülmények között nem is lehetett volna szabályosan tárgyalni. Az indítványozók szerint a bíróság önkényes döntése és eljárásjogi hibái azzal az eredménnyel jártak, hogy a bíróság abban működött közre, hogy az indítványozók által előhozott jogsérelem érdemben ne kerüljön tárgyalásra, ráadásul azt a látszatot keltve, mintha mégis érdemi vizsgálat lenne, és mindenféle tájékoztatás és felhívás nélkül, közel kétmillió forintos költséggel zárta le a pert. A panaszban foglaltak szerint ez az eljárás egyértelműen önkényes, minden észszerűséget sért,

a hatékony érdemi döntéshez, jogorvoslathoz és így az indokoláshoz való jogba is ütközik. Érveik további alátámasztására az indítványozók az Emberi Jogok Európai Bíróságának egyes ítéleteit is megjelölték.

- [12] A tulajdonhoz való joguk sérelmét pedig a fent bemutatott tisztességtelen eljáráshoz kapcsolódó perköltségben látják megvalósulni, ennek igazolására az Alkotmánybíróság korábbi gyakorlatára hivatkoztak.
- [13] 5. Az Alkotmánybíróság az Abtv. 50. § (1) bekezdése és az Ügyrend 5. § (1) bekezdése alapján az ügyben tanácsban járt el. Az Abtv. 56. § (1) bekezdésében meghatározottak szerint az Alkotmánybíróságnak elsődlegesen az alkotmányjogi panasz befogadhatóságáról szükséges döntenie.
- [14] 5.1. Az Abtv. 30. § (1) bekezdése értelmében az alkotmányjogi panasz benyújtására a sérelmezett döntés kézbesítésétől számított hatvan napon belül van lehetőség. Az ügyben rendkívüli jogorvoslati eljárás nincs folyamatban. A jelen esetben megállapítható, hogy az indítványozók csak a Kúria végzését támadták meg az Abtv. 30. § (1) bekezdésében meghatározott hatvannapos határidőben, a jogerős döntéssel szemben korábban nem fordultak az Alkotmánybírósághoz, de a Kúria döntésén kívül a jogerős döntést is támadták. Ezért a jogerős ítélet vonatkozásában külön kell vizsgálni a határidő megtartottságát. Az Ügyrend 32. § (5) bekezdése szerint ugyanis az Alkotmánybíróság a Kúriának a felülvizsgálati eljárásban hozott nem érdemi döntésén keresztül csak akkor vizsgálja az alapügyben hozott bírói döntést, ha a Kúria az alkotmányjogi panaszban sérelmezett, nem érdemi döntését mérlegelési jogkörben hozta meg. Mindezekre tekintettel az Alkotmánybíróság megvizsgálta, hogy a Kúria a támadott végzését mérlegelési jogkörben hozta-e meg. A Kúria végzésében megállapította, hogy a Pp. 408. § (2) bekezdése szerinti feltételek fennállnak, nevezetesen, hogy nincs helye felülvizsgálatnak vagy jogi perben, ha az elsőfokú bíróság ítéletét a másodfokú bíróság azonos jogszabályi rendelkezésre és jogi indokolásra utalással hagyta helyben. Ebből kifolyólag az indítványozóknak felülvizsgálat engedélyezése iránti kérelmet kellett volna előterjeszteniük. Ennek hiányában a Kúria visszautasította kérelmüket a Pp. 415. § (1) bekezdés e) pontjára tekintettel, amely kimondja, hogy amennyiben a felülvizsgálati kérelemnek nincs helye a 408. § alapján, és a felülvizsgálati kérelem előterjesztője a felülvizsgálati kérelemmel együtt nem nyújtott be engedélyezés iránti kérelmet, a Kúria a felülvizsgálati kérelmet visszautasítja. Ezen utóbbi – konjunktív feltételeket megállapító – rendelkezés mérlegelést nem engedő eljárási szabály. Ezért a jogerős döntéssel szemben az alkotmányjogi panasz elkészt.
- [15] 5.2. Az Alkotmánybíróság ennek megfelelően az alkotmányjogi panasz befogadhatóságát a továbbiakban csak a Kúria végzését támadó elemében értékelte.
- [16] 5.3. Az indítványozók jogi képviselővel járnak el, aki a meghatalmazását csatolta. Alkotmányjogi panaszukban az indítványozók az Alkotmánybíróság hatáskörét megállapító törvényi rendelkezésként az Abtv. 26. § (1) bekezdését jelölték meg, azonban az indítvány tartalmából egyértelműen kiderül, hogy az indítványozók az Abtv. 27. §-ára vonatkozóan terjesztették elő indítványukat. Az Alkotmánybíróság ezért folytatta a befogadási feltételeknek való megfelelés vizsgálatát. Az alkotmányjogi panasz a határozott kérelem követelményének csak részben, a XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdései állított sérelme tekintetében tesz eleget, a XIII. cikk (1) bekezdésének sérelmét a Kúria végzését illetően nem indokolja meg. Emiatt a XIII. cikk (1) bekezdése tekintetében az indítvány nem felel meg a határozott kérelem törvényi követelményeinek [Abtv. 52. § (1b) bekezdés e) pont].
- [17] 5.4. Az Abtv. 27. § (1) bekezdése értelmében alkotmányjogi panasz előterjesztésére kizárólag az ügy érdemében hozott döntéssel vagy a bírósági eljárást befejező egyéb döntéssel szemben van lehetőség. Az Alkotmánybíróság korábbi végzéseiben is rámutatott arra, hogy a bírósági eljárást befejező végzésnek azok a végzések minősülnek, amelyeknek joghatásaként a bírósági eljárás (vagy annak valamely szakasza) befejeződik [lásd pl. 3152/2018. (V. 7.) AB végzés, Indokolás [21]; 3346/2022. (VII. 21.) AB végzés (a továbbiakban: Abv1.), Indokolás [46]]. Az Alkotmánybíróság gyakorlata állandó a Kúria felülvizsgálatot megtagadó végzésével szemben előterjesztett alkotmányjogi panaszok kapcsán, a felülvizsgálatot megtagadó végzés a bírósági eljárást befejező egyéb döntésnek minősül, és alkotmányjogi panasszal támadható [lásd pl. 3355/2022. (VII. 25.) AB végzés, Indokolás [6]; 3504/2021. (XI. 30.) AB végzés (a továbbiakban: Abv2.), Indokolás [21]]. Minderre tekintettel a Kúria mint felülvizsgálati bíróság támadott végzése e követelménynek megfelel, valamint az indítványozók a jogorvoslati lehetőségeiket is kimerítették. Emellett megállapítható, hogy az indítványozók alkotmányjogi panasz benyújtására jogosultak, mivel az alapügyben felperesek voltak, ami az érintettségüket megalapozza, így az indítvány e tekintetben is megfelel a törvényi feltételeknek.

- [18] 5.5. Az Abtv. 29. §-a értelmében az alkotmányjogi panasz a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kételye, vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés felvetése esetén fogadható be. E befogadhatósági feltételek vagylagos jellegűek, így azok fennállását az Alkotmánybíróság külön-külön vizsgálja {3/2013. (II. 14.) AB határozat, Indokolás [30]}.
- [19] Az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata szerint azonban az egyes eljárási törvényekben biztosított rendkívüli jogorvoslatok mint amilyen a felülvizsgálati kérelem is, kívül esnek az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdése szerinti jogorvoslathoz való jog védelmi körén {lásd ugyanígy: 3162/2020. (V. 21.) AB végzés, Indokolás [17]; 3369/2020. (X. 22.) AB végzés, Indokolás [17]}. Ennek megfelelően az alkotmányjogi panasz a Kúria felülvizsgálati kérelmet visszautasító végzésére vonatkozóan a XXVIII. cikk (7) bekezdésével összefüggésben sem a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kételyét nem veti fel, sem pedig alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést nem fogalmaz meg.
- [20] 5.6. Az indítványozók a felülvizsgálati kérelem visszautasításával összefüggésben az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése szerinti tisztességes bírósági eljáráshoz való jog sérelmére is hivatkoztak.
- [21] Az Alkotmánybíróság az indítványozók ezen érvével kapcsolatosan kiemeli, hogy a XXVIII. cikk (1) bekezdésével kapcsolatos állandó gyakorlata szerint „[a]z alkotmányjogi panasz jellegének megfelelően a testület hatáskörébe a bírói döntéseknek kizárólag az alkotmányossági szempontú vizsgálata tartozik. Ebből következően az alkotmányjogi panasz nem tekinthető a bírósági szervezeten belül jogorvoslattal (már) nem támadható bírósági határozatok által okozott valamennyi jogsérelem orvoslása eszközének, azaz ez a jogorvoslat nem jelenti a rendes bíróságok jogalkalmazási gyakorlatának általános felülvizsgálatát, aminek következtében az Alkotmánybíróság burkoltan negyedfokú bírósággá válna.” {3198/2013. (X. 22.) AB végzés, Indokolás [22]} Az Alkotmánybíróság „jogköre a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség vizsgálatára és kiküszöbölésére korlátozódik, ezért a bírói döntés irányának, a bizonyítékok bírói mérlegelésének és értékelésének, illetve a bírósági eljárás teljes egészének ismételt felülbírálatára már nem rendelkezik hatáskörrel” {3231/2012. (IX. 28.) AB végzés, Indokolás [4]}. Az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata szerint annak megítélése, hogy a felülvizsgálati kérelem befogadásának feltételei fennállnak-e vagy sem, nem alkotmányossági, hanem szakjogi-törvényértelmezési kérdés, melyben az Alkotmánybíróság a Kúria döntését nem bírálhatja felül {3162/2020. (V. 21.) AB végzés, Indokolás [19]; 3369/2020. (X. 22.) AB végzés, Indokolás [19]}.
- [22] Az Alkotmánybíróság ezért megállapította, hogy az alkotmányjogi panasz a XXVIII. cikk (1) bekezdésének állított sérelmével összefüggésben sem veti fel a támadott bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kételyét, és nem alapoz meg alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést sem, ezért ebben az elemében sem felel meg az Abtv. 29. §-ában foglalt vagylagos befogadhatósági feltételek egyikének sem.
- [23] 6. Az Alkotmánybíróság a fentiek alapulvételével az alkotmányjogi panaszt – az Ügyrend 5. §-a alapján eljárva – az Ügyrend 30. § (2) bekezdés *a)*, *d)* és *h)* pontjai alapján, figyelemmel az Abtv. 56. § (1)–(3) bekezdésében foglaltakra is, visszautasította.

Budapest, 2023. október 16.

Dr. Horváth Attila s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Juhász Imre s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Juhász Miklós s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Sulyok Tamás s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Varga Réka s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/2880/2022.

